

Melden en vrijstellingen

Dit informatieblad is bestemd voor de *verantwoordelijke*, dat is degene die voor eigen doeleinden persoonsgegevens gebruikt.

DIT INFORMATIEBLAD GAAT IN OP DE VOLGENDE VRAGEN

- Wat is verwerken?
- Waarom moet u uw gegevensverwerkingen melden?
- Welke gegevensverwerkingen moet u melden?
- Wanneer is een vrijstelling mogelijk?
- Aan welke criteria moet een vrijstelling voldoen?
- Welke vrijstellingen zijn er?
- Wanneer en door wie moet gemeld worden?
- Op welke wijze kunnen meldingen bij het CBP worden verricht?
- Op welke wijze kunnen meldingen bij de functionaris voor de gegevensbescherming worden verricht?
- Welke meldingen neemt het CBP niet in behandeling?
- Op welk moment is de melding geldig?
- Hoe kunt u een melding wijzigen of intrekken?
- Wat kan het CBP doen als u niet meldt?

Nummer 13, april 2004

De gecursiveerde titels vindt u tevens op www.cbppweb.nl.

De Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) bevat regels over de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en verwerking van persoonsgegevens die in dossiers zijn opgenomen. Verwerkingen van persoonsgegevens moeten, op basis van de WBP, gemeld worden bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) of bij de functionaris voor de gegevensbescherming (FG), tenzij een verwerking is vrijgesteld van melden. Dit informatieblad helpt u onder meer bij het beantwoorden van de vraag of een bepaalde verwerking van persoonsgegevens bij het CBP gemeld moet worden en hoe u dat moet doen.

Verwerken van persoonsgegevens

Onder het verwerken van persoonsgegevens verstaat de WBP elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot die persoonsgegevens. Dit is dus een zeer ruim begrip. De WBP noemt een aantal handelingen die als verwerking worden aangeduid: verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, doorzenden, verspreiden, beschikbaar stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, afschermen, uitwissen, vernietigen van gegevens.

Een verwerking kan uit één of meer van deze handelingen bestaan. Verwerkingshandelingen die in het maatschappelijk verkeer als een eenheid worden beschouwd, worden gezien als één gegevensverwerking. Zo wordt bijvoorbeeld een cliëntenadministratie of een klachtenregistratie als één gegevensverwerking beschouwd.

Doel van het melden

Meldingen van gegevensverwerkingen zorgen voor openheid en daarmee controleerbaarheid voor de betrokkenen. Dat zijn de personen van wie gegevens worden gebruikt. De meldingen stellen betrokkenen in staat om zo nodig gebruik te maken van hun rechten. Informatie over welke rechten een betrokkene heeft, kunt u vinden in het informatieblad *Rechten van de betrokkene*. Ook maken de meldingen een effectiever toezicht door het CBP mogelijk omdat via de melding gecontroleerd kan worden of een verantwoordelijke bijvoorbeeld gegevens verwerkt overeenkomstig de doeleinden die vóór de verwerking zijn geformuleerd.

Melden of niet-melden van een gegevensverwerking

U moet uw geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde gegevensverwerking melden. Een handmatige gegevensverwerking hoeft u in beginsel niet te melden. Dit is alleen anders als uw handmatige gegevensverwerking is onderworpen aan een voorafgaand onderzoek (VO). Het gaat daarbij om verwerkingen die naar het oordeel van de wetgever een bijzonder risico inhouden voor de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Bij een melding kunt u aangeven of een VO in uw geval noodzakelijk is. Zie verder het informatieblad *Voorafgaand onderzoek*.

De verplichting tot melding is niet van toepassing op openbare registers die bij wet zijn ingesteld zoals het handelsregister van de Kamer van Koophandel en het Kadaster. Ook voor verstrekkingen aan een bestuursorgaan ingevolge een wettelijke verplichting bestaat geen meldingsplicht. Van de meldingsplicht zijn ook vrijgesteld de verwerkingen die worden beschreven in het *Vrijstellingsbesluit* (VB).

Maak een inventarisatie van alle verwerkingen van persoonsgegevens binnen uw organisatie en beoordeel per gegevensverwerking of er een meldingsplicht is. Aan de hand van de *Handreiking Vrijstellingsbesluit* (HVB) kunt u nagaan of een verwerking is vrijgesteld van melden. Een verantwoordelijke kan voor één bepaalde verwerking van persoonsgegevens zijn vrijgesteld, terwijl een andere verwerking niet vrijgesteld is. De wetgever heeft de verantwoordelijkheid voor de beslissing omtrent melden in eerste instantie neergelegd bij organisaties en bedrijven zelf. Het CBP geeft geen advies of u zich wel of niet moet melden. Indien u twijfelt, raadt het CBP aan om uw verwerking vrijwillig te melden. De overige regels van de WBP zijn in geval van vrijstelling overigens gewoon van toepassing. Ook als u uw persoonsregistratie onder de Wet persoonsregistraties al bij de Registratiekamer (voorganger van het CBP) hebt aangemeld, moet u nagaan of u zich opnieuw moet melden.

Vrijstellingsbesluit (VB)

Van de meldingsplicht zijn vrijgesteld de verwerkingen die worden beschreven in het VB. De vrijstellingen hebben betrekking op verwerkingen die veel voorkomen, die standaard zijn, die met waarborgen omkleed zijn en waarvan algemeen bekend is dat zij plaatsvinden. Zo zal een lid van een sportvereniging in het algemeen ervan op de hoogte zijn dat gegevens over hem vastgelegd worden in een ledenadministratie die wordt gebruikt voor het innen van contributie, het organiseren van verenigingsactiviteiten en het verzenden van een clubblad. Ook gegevensverwerkingen op het gebied van bijvoorbeeld de gezondheidszorg kunnen vrijgesteld zijn van melden. Een voorbeeld hiervan is de patiëntenadministratie van een individuele hulpverlener. Voor patiënten is het vanzelfsprekend dat hun gegevens in een administratie opgenomen worden. Daarom hoeven bijvoorbeeld huisartsen, tandartsen en fysiotherapeuten hun gegevensverwerkingen in het algemeen niet te melden.

Criteria vrijstelling

In het VB worden de eisen geformuleerd waaraan de verwerkingen moeten voldoen, wil de vrijstelling van de meldingsverplichting daadwerkelijk gelden.

Verwerkingen zijn niet vrijgesteld als:

- er meer dan één verantwoordelijke is;
- er gegevens naar landen buiten de Europese Unie worden doorgegeven, tenzij aan bijzondere voorwaarden is voldaan (zie hiervoor de HVB);
- een gegevensverwerking specifieke risico's kent en daarom onderworpen is aan voorafgaand onderzoek (zie hiervoor het informatieblad *Voorafgaand onderzoek*);

In de *Handreiking Vrijstellingsbesluit* (HVB) kunt u de volgende vragen verwachten:

- Wie is/zijn de verantwoordelijke(n)?
- Wat is het doel van de gegevensverwerking?
- Over welke (categorieën) personen worden gegevens verwerkt?
- Welke (categorieën) gegevens worden verwerkt?
- Wie ontvangen gegevens uit de verwerking?
- Hoe lang worden gegevens bewaard?
- Worden persoonsgegevens doorgegeven naar landen buiten de Europese Unie?
- Moet het CBP gevraagd worden een VO in te stellen naar de verwerking?

Als de antwoorden op deze vragen passen binnen de grenzen van het VB, bent u hoogstwaarschijnlijk niet meldingsplichtig. Worden die grenzen in de loop van de tijd alsnog overschreden, dan ontstaat een meldingsplicht.

Soorten vrijstellingen

Hieronder volgt een opsomming van de vrijgestelde verwerkingen. Als uw gegevensverwerking(en) niet in de lijst voorkomt(en) dan bent u zeker meldingsplichtig. In andere gevallen dient u te kijken in de HVB en/of in het VB of u aan de hierin opgenomen criteria voor vrijstelling voldoet.

Vrijgestelde verwerkingen

<p>Paragraaf 1. Lidmaatschap en begunstiging</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verenigingen, stichtingen en publiekrechtelijke beroepsorganisaties 2. Genootschappen op geestelijke grondslag <p>Paragraaf 2. Arbeid en pensioen</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sollicitanten 4. Uitzendkrachten 5. Personeelsadministratie 6. Salarisadministratie 7. Uitkering bij ontslag 8. Pensioen en vervroegde uittreding <p>Paragraaf 3. Goederen en diensten</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Abonnementen 10. Debiteuren en crediteuren 11. Afnemers en leveranciers 12. Huur en verhuur 13. Juridische dienstverleners en accountants <p>Paragraaf 4. Zorg en welzijn</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Individuele gezondheidszorg 15. Verzorgingshuizen en verpleeghuizen 16. Kinderopvang <p>Paragraaf 5. Onderwijs</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Leerlingen, deelnemers en studenten 18. Leerplicht 19. Leerlingenvervoer	<p>Paragraaf 6. Overheid</p> <ol style="list-style-type: none"> 20. Vergunning en melding 21. Decentrale belastingen 22. Reisdocumenten 23. Grafrechten 24. Naturalisatie 25. Naamswijziging 26. Dienstplicht <p>Paragraaf 7. Archieven en onderzoek</p> <ol style="list-style-type: none"> 27. Archiefbestemming 28. Wetenschap, onderzoek en statistiek <p>Paragraaf 8. Beheer en beveiliging</p> <ol style="list-style-type: none"> 29. Documentenbeheer 30. Netwerksystemen 31. Computersystemen 32. Communicatieapparatuur 33. Toegangscontrole 34. Overig intern beheer 35. Bezoekersregistratie 36. Videocameratoezicht <p>Paragraaf 9. Overige verwerkingen</p> <ol style="list-style-type: none"> 37. Bezwaarschriften en gerechtelijke procedures 38. Registers en lijsten 39. Oud-leden en oud-leerlingen 40. Communicatiebestanden
---	--

Melden

Indien u tot het oordeel bent gekomen dat een nieuwe gegevensverwerking gemeld moet worden, dient u de melding te doen vóórdat u met verwerken begint en dus ook voordat u gegevens gaat verzamelen. Een melding van een verwerking van persoonsgegevens moet gedaan worden door de verantwoordelijke. Volgens de WBP is dit degene die het doel van en de middelen voor de verwerking vaststelt. Ook kan een derde melden, mits dit geschiedt namens de verantwoordelijke. Als er meer verantwoordelijken zijn, dient de melding door of namens elk van hen te worden gedaan. In de praktijk houdt dit in, dat één van de verantwoordelijken namens de andere betrokken verantwoordelijken kan optreden.

Melden met meldingsprogramma of formulier

Melden bij het CBP is mogelijk op twee manieren, namelijk elektronisch via het *WBP-Meldingsprogramma*, beschikbaar op de CBP-internetsite of op diskette, en via het WBP-Meldingsformulier. Het WBP-Meldingsprogramma maakt het mogelijk om een melding op te stellen en te versturen op een aparte diskette of via e-mail. Ook kunt u met het programma uw (toekomstige) wijzigingen beheren en kunt u meerdere meldingen gelijktijdig verrichten. In het WBP-Meldingsprogramma vindt u tevens de HVB waarmee u kunt nagaan of een gegevensverwerking vrijgesteld is van melding bij het CBP. Diskettes en formulieren kunt u op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur op 070 888 85 00 bestellen.

Om het WBP-Meldingsprogramma en de HVB te kunnen installeren, moet uw systeem minimaal aan de volgende vereisten voldoen: IBM compatible PC, 4 MB intern geheugen, 1,44 MB diskettestation, browser (Internet Explorer of Netscape, versie 4 of hoger) en Windows 95 of hoger. Het CBP is niet aansprakelijk voor eventuele problemen bij en/of schade ontstaan door het installeren van het WBP-Meldingsprogramma en/of door het gebruik ervan.

Melden bij de FG

Als voor uw organisatie of branche een FG is aangesteld en deze door de verantwoordelijke is aangemeld bij het CBP, kan de melding bij de FG plaatsvinden. Speciaal voor FG's is een aparte versie van het WBP-Meldingsprogramma beschikbaar. Het is verder geheel aan de betrokken organisatie te bepalen hoe zij het meldingsproces inricht, mits de regels in de wet daarbij in acht worden genomen. U kunt een gegevensverwerking alleen melden bij de FG als de verwerking niet onderworpen is aan een VO. Zie verder het informatieblad *De functionaris voor de gegevensbescherming*.

Melden op de juiste wijze

Het CBP kan alleen meldingen accepteren die gedaan zijn op de voorgeschreven wijze. Zo neemt het CBP op diskette of via e-mail verstuurd meldingen zonder een ingevuld en ondertekend authenticatieformulier niet in behandeling. Ook moet alle informatie op de diskette of het formulier zelf zijn opgenomen. Om deze reden kunt u bij de melding geen bijlagen meesturen en ernaar verwijzen. Ook is het niet mogelijk uw eigen meldingsformulier of programma te gebruiken voor de meldingen bij het CBP. U moet voor de melding het daarvoor bedoelde originele WBP-Meldingsformulier of het WBP-Meldingsprogramma gebruiken. Meer informatie over de voorwaarden voor het in behandeling nemen van een melding kunt u vinden in het WBP-Meldingsprogramma of in de toelichting op het WBP-Meldingsformulier. U zou nog bij uw brancheorganisatie kunnen nagaan of er een voorbeeldmelding is. Bij het gebruik van een voorbeeldmelding bent u wel zelf verantwoordelijk voor de inhoud hiervan.

Geldigheid van de melding

De melding is geldig op het moment dat de opgegeven contactpersoon een ontvangstbevestiging met het meldingsnummer heeft ontvangen van het CBP. Het meldingsnummer kunt u toevoegen aan uw eigen opgeslagen kopie van de melding met behulp van de beheerfunctie. Het meldingsnummer zal gebruikt worden voor alle correspondentie over de melding. De originele diskette met het WBP-Meldingsprogramma kunt u bewaren. In het geval er namens een verantwoordelijke is gemeld, moet de contactpersoon de verantwoordelijke hierover informeren.

Aan een melding kunnen geen rechten worden ontleend, omdat een melding niet tot goedkeuring van een gegevensverwerking leidt. Meestal volstaat het CBP met een formele toets of de melding compleet is. Het blijft de verantwoordelijkheid van degene die meldt om de melding op een juiste en volledige wijze te doen en zich te houden aan de overige bepalingen van de WBP. Het CBP neemt alle meldingen op in een *openbaar register* op zijn website, met uitzondering van de informatie die u over de beveiliging van uw gegevensverwerking moet verschaffen. Geïnteresseerden kunnen op deze manier inzage in de meldingen krijgen. Het is ook mogelijk dat aan hen informatie op verzoek toegestuurd wordt.

Wijzigen of intrekken van een melding

U dient wijzigingen in de gegevensverwerking aan het CBP door te geven. U kunt wijzigingen in de naam en/of adresgegevens onder vermelding van het meldingsnummer doorgeven met de modelbrief die in het WBP-Meldingsprogramma is opgenomen. Andere wijzigingen kunt u doorgeven door het opgeslagen bestand te openen en daarin de wijzigingen aan te brengen. Het gewijzigde bestand kunt u vervolgens in zijn geheel (digitaal) naar het CBP sturen. Het authenticatieformulier stuurt u per post. Het CBP neemt de wijzigingen op in het meldingenbestand en het openbaar register. In het WBP-Meldingsprogramma is ook een modelbrief opgenomen om de intrekking van een melding door te geven aan het CBP. Het moment van ontvangst geldt als moment van intrekking. Het CBP verwijdert vervolgens bij de periodieke schoning ingetrokken meldingen uit het openbaar register. Uiteraard kunt u de wijzigingen en/of de intrekking ook doen via het meldingsformulier.

Boete

Het CBP heeft de mogelijkheid een boete op te leggen als u een gegevensverwerking niet meldt, als u uw verwerking onjuist of onvolledig hebt gemeld of als u wijzigingen niet (tijdig) doorgeeft. Informatie over het opleggen van boetes vindt u in de *Regels voor de boetevaststelling* op de website van het CBP onder het kopje 'Over het CBP/Handhaving'. Periodiek onderwerpt het CBP meldingen uit bepaalde sectoren of van bepaalde soorten verwerkingen aan een nader onderzoek. Dit doet het CBP ook naar aanleiding van klachten van betrokkenen.